

---

## Giàu nghèo tại Hoa Kỳ

### Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Sự suy thoái của Hoa Kỳ bắt đầu tỏ lộ rõ rệt với những dữ kiện chứng minh do nền kinh tế trì trệ gây ra: Hoa Kỳ càng ngày càng nghèo đi do cuộc khủng hoảng kinh tế từ năm 2008. Hiện nay số người nghèo tại Hoa Kỳ đã chiếm đến 14.3% dân số, với tổng cộng là 44 triệu người.

Điều này có nghĩa cứ 7 người dân Hoa Kỳ là có 1 người nghèo. Định nghĩa về nghèo tại Hoa Kỳ là lợi tức cho một năm là 10,830 Mỹ Kim trước khi trừ thuế cho mỗi cá nhân. Đối với gia đình 4 người, mức nghèo là lợi tức 22,050 mỹ Kim một năm. Chỉ riêng năm 2009, đã có thêm 4 triệu người bị rơi vào cảnh nghèo, thực sự con số này đáng nhẽ phải cao hơn nhiều, nếu không có các tiền trợ cấp thất nghiệp và các loại giúp đỡ khác như trợ cấp thực phẩm food stamps.

Số người được hưởng trợ cấp thực phẩm cũng gia tăng lên nhiều. Cho đến tháng 6 năm 2010, đã có 41.3 triệu người được lãnh food stamps, so với mức 39 triệu người hồi đầu năm nay. Ngoài chuyện trợ cấp thực phẩm, vấn đề nhà cửa cũng làm con số thống kê về người nghèo ít hơn mức thật sự. Lý do là mức người mất nhà do foreclosures càng ngày càng tăng, số người về nhà cha mẹ hay thân nhân, bạn bè để ở đậu tá túc tăng lên rất nhiều. Nếu không được ở đậu này, số người rơi vào cảnh nghèo còn tăng lên nhiều hơn nữa. Mức kiểm tra dân số Census cho thấy trong hai năm vừa qua, đã có 11.6% gia tăng cảnh một nhà có hai, ba hay bốn gia đình ở chung như vậy!

Những điều này cho thấy tình trạng thê thảm của xã hội Hoa Kỳ hiện nay: Là giới trung lưu của Hoa Kỳ, căn bản của xã hội vững mạnh, hiện nay đang rơi rụng dần và trở thành giới nghèo. Mặc dù giới trung lưu đã cố gắng tối

đa để tránh cảnh nghèo khó. Như hai vợ chồng cùng phải làm việc, không phải chỉ một người chồng đi làm đủ sức nuôi cả gia đình như trước. Hơn nữa có người phải đi làm 2 hay cả 3 jobs, hay ít nhất cũng phải làm nhiều hơn số giờ quy định 40 giờ một tuần để đủ chi tiêu.

Sự đi xuống của giới trung lưu thực sự đã bắt đầu từ hơn 3 thập niên. Mức lương của nhân công tại Hoa Kỳ, nếu tính cả mức lạm phát, còn kém hơn 30 năm về trước. Có nghĩa những phát triển kinh tế trong 30 năm nay tại Hoa Kỳ không đem lại được lợi ích gì cho người nhân công đi làm, đã thế lại còn đi xuống so với hơn 30 năm trước.

Như thế suốt trong 30 năm qua, đáng nhẽ xã hội Hoa Kỳ đã phải xuống dốc từ lâu rồi. Và tất cả sự phồn thịnh trong 30 năm qua thực ra chỉ là giả tạo! Do những quả bóng kính tế thổi phồng, hết quả bóng về chứng khoán, kỹ thuật dot com, sau cùng đến quả bóng địa ốc, vỡ tan tành năm 2008 và gây ra cuộc Đại Suy Thoái, lột trần sự giả tạo kinh tế, cũng như đã đẩy cả khối trung lưu của xã hội Hoa Kỳ rơi dần vào vực thẳm của nghèo khó.

Điều nguy hiểm hơn cả là trong khi giới trung lưu mất dần, biến thành giới nghèo, giới giàu có lại càng ngày càng tích lũy tiền bạc, đã giàu lại càng giàu thêm, gây ra hố sâu ngăn cách giàu nghèo chưa bao giờ lớn lao như vậy kể từ thời Great Depression của thập niên 30's.

Robert Reich, cựu bộ trưởng lao động thời Clinton, gần đây đã đưa ra những con số chứng minh cho chiều hướng nguy hiểm của phân cách giàu nghèo này. Trong những thập niên 70's, 8% đến 9% lợi tức quốc gia nằm trong tay 1% giới giàu có nhất tại Hoa Kỳ. Thập niên 80's, tỷ lệ này tăng thành 10-14%. Thập niên 90's tăng thành 15-19%. Năm 2005, tỷ lệ này gia tăng thành 21%. Cho đến năm 2007 là năm cuối cùng có thống kê, 1% số người

giàu nhất tại Hoa Kỳ chiếm giữ đến 23% lợi tức của quốc gia.

Điều tệ hại hơn cả là trong khoảng mấy năm gần đây, lợi tức quốc gia còn tập trung hơn nữa vào một số ít ỏi người giàu có nhất của Hoa Kỳ. Nếu tính cho năm 2007, 1% người giàu chiếm gần một phần tư lợi tức chung của cả nước, 1/10 số người này, tức chỉ có 13,000 người giàu nhất xú đã giữ đến 11% lợi tức quốc gia! Nói cách khác, trong số hơn 300 triệu dân Hoa Kỳ, chỉ có hơn mười ngàn người đã nắm một phần mười tài sản của quốc gia!

Sự phân cách giàu nghèo này còn tệ hại hơn cả hơn thời trước khi xảy ra vụ Đại Khủng Hoảng Great Depression. Như thế môi trường xã hội hiện nay đã coi như chín mùi để có một cuộc đại khủng hoảng khác hay ít ra cũng là sự kéo dài cuộc Đại Suy Thoái hiện tại thêm cả hàng chục năm hay hơn nữa! Lý do là sự phân cách giàu nghèo khi càng ngày càng tăng cao làm phân hóa xã hội và là lò thuốc súng để sẵn sàng châm nổ những biến loạn của xã hội. Khi giới trung lưu mất dần, rơi xuống thành giới nghèo, người nghèo càng nghèo thêm, trong khi đó người giàu càng giàu, tài sản quốc gia quy tụ lại vào một số ít người giàu nhất. Sẽ có lúc tình trạng này nổ tung và tạo ra những thay đổi lớn về xã hội.

Những lý do nào đã đưa đến sự phân chia giàu nghèo cao lúc càng gia tăng như hiện nay? Trước hết, kinh tế của Hoa Kỳ do những chính sách sai lầm và thiếu cận của chính quyền cũng như của các đại xí nghiệp, đã làm mất đi căn bản của kinh tế vững mạnh là sản xuất máy móc dụng cụ, manufacturing. Trong gần 20 năm nay, số nhân công làm về sản xuất manufacturing đã mất dần đi mỗi năm, xuất cảng công việc sang Trung Hoa, giao hết các ngành kỹ nghệ sản xuất máy móc dụng cụ này cho Trung Hoa. Những công việc về sản xuất manufacturing này đều trả lương cao cho công nhân và từ

---

thời Đệ Nhị Thế Chiến đến nay, đã tạo ra một giới trung lưu lớn lao cho nhân công Hoa Kỳ.

Như một người thợ mức học vấn chỉ hết trung học, làm tại một công ty sản xuất như làm máy tiện chẳng hạn, có thể có tiền lương đủ để nuôi gia đình, vợ không cần đi làm, con đủ tiền học hết đại học, đủ tiền mua nhà, mua xe, tiền hồi hưu, tiền đi du lịch, tiền chi tiêu sắm sửa... Đây là căn bản cho một đời sống trung lưu và đã tạo ra sự phồn thịnh cho xã hội Hoa Kỳ hằng mấy thập niên sau Đệ Nhị Thế Chiến.

Tuy nhiên khi công ty sản xuất máy tiện trên đời sang Trung Hoa để làm máy được rẻ do giá nhân công Tàu thấp, công ty trên kiếm được lời nhiều, nhưng người công nhân mất việc làm tốt trả lương cao. Kết quả người công nhân phải đi kiếm việc lương thấp hơn như làm tại Mc Donald chiên hamburger, lương trước kia 50, 60 ngàn, bây giờ chỉ còn 15 ngàn, làm sao không từ giới trung lưu rơi xuống giới nghèo cho được! Trong khi đó chủ nhân công ty trên, trước kia kiếm 1 triệu Mỹ Kim một năm, nhờ mang công ty mình sang Tàu, bây giờ lời nhiều đã kiếm được 5 triệu một năm! Nhưng chính phủ và giới lãnh đạo các kỹ nghệ quên rằng đã làm 1000 công nhân thất nghiệp, rơi từ giới trung lưu xuống giới nghèo. Tiền lương chung của các công nhân này mất đi 45 triệu Mỹ Kim một năm! Aùnh hưởng dây chuyền trên xã hội còn nhiều hơn gấp bội, vì những người công nhân này sẽ giảm chi tiêu, các dịch vụ khác như bán nhà, bán xe, bán đồ đạc... sẽ bị thiệt hại lây và kinh tế chung sẽ suy giảm đi cả hàng chục lần!

Như thế số người nghèo do việc đem công ty sang sản xuất bên Trung Hoa để kiếm lợi cho chủ nhân công ty đã đem lại cảnh nghèo cho cả ngàn công nhân, nhưng đã tăng tài sản cho người chủ nhân lên gấp 5, gấp 10 lần. Bảo sao tiền bạc của cải không tích lũy trong tay một thiểu số giàu và sự phân cách giàu nghèo

càng ngày càng tăng. Không những thế những người giàu trong hai nhiệm kỳ của Tổng Thống George W Bush và đảng Cộng Hòa nắm quyền còn được cắt giảm thuế! Trong sự cân bằng xã hội và làm giảm đi phân cách giàu nghèo, mức đánh thuế lợi tức là phương pháp hữu hiệu nhất để đạt được kết quả xã hội mong muốn là gia tăng giới trung lưu và làm vững mạnh xã hội. Chính sách thuế má của Bush và Cộng Hòa trong 8 năm làm lợi cho người giàu và làm thiệt hại cho giới trung lưu và giới nghèo là một trong những yếu tố gây ra sự kiệt quệ cho nền kinh tế Hoa Kỳ hiện nay!

Kinh tế Hoa Kỳ sẽ phải theo chiều hướng nào để thoát khỏi sự suy đồi kéo dài hiện nay? Trước hết, việc để cho Trung Hoa chiếm hết tất cả những kỹ nghệ về sản xuất máy móc dụng cụ phải được xoay chiều lại. Hoa Kỳ thực sự há miệng mắc quai vì vẫn hồ hào chủ trương mậu dịch tự do. Nay chỉ vì cạnh tranh không lại với đồ rẻ của Trung Hoa nên sẽ phải từ bỏ chức quán quân về mậu dịch tự do để bảo vệ thị trường và kiếm công việc cho người dân. Hiện nay quốc hội Hoa Kỳ đang có phong trào bài Trung Hoa lên mạnh, tìm cách để ngăn chặn nhập cảng hàng hóa Trung Hoa. Trong tuần lễ trước, bộ trưởng tài chánh Tim Geithner ra điều trần trước Quốc Hội đã bị quay tơ bởi về chuyện chính quyền Trung Hoa thao túng việc trao đổi tiền tệ để giữ đồng quan rẻ so với Mỹ Kim để giữ cho xuất cảng được mạnh. Nay đã có hơn 140 dân biểu và Thượng Nghị Sĩ đòi hỏi bộ Tài Chánh phải liệt kê Trung Hoa là lũng đoạn tiền tệ currency manipulator, giai đoạn đầu để tiến đến việc đánh thuế nặng trên hàng hóa nhập cảng từ Trung Hoa.

Những đại công ty multinationals của Hoa Kỳ đều chống việc này vì sẽ làm thiệt hại đến quyền lợi của các công ty. Nhưng nói chung đến quyền lợi của quốc gia Hoa Kỳ, đây sẽ là con đường

chính phủ Hoa Kỳ bắt buộc phải đi, dù sẽ mang lại một cuộc chiến tranh về mậu dịch giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa. Vì chỉ có cách ngăn chặn hàng hóa của Trung Hoa, gây dựng lại các kỹ nghệ sản xuất manufacturing, chính quyền Hoa Kỳ mới có thể gia tăng công việc tốt cho người dân và bảo vệ thị trường của mình.

Hơn nữa với những đe dọa về phát triển quân sự của Trung Hoa và những hung hăng của xứ này trên địa bàn Đông Á với những tham vọng bành trướng lãnh thổ, Hoa Kỳ phải tìm cách để triệt hạ Trung Hoa bằng cách làm suy yếu xứ này về phương diện kinh tế. Một khi Trung Hoa không còn là quốc gia nắm giữ độc quyền về sản xuất máy móc và dụng cụ cho Hoa Kỳ và cả toàn cầu, khi đó nền kinh tế xứ này sẽ lụn bại vì mô hình phát triển kinh tế của Trung Hoa là phát triển nhờ xuất cảng. Ngăn chặn bộ máy vĩ đại về sản xuất của xứ này và làm lụn bại kinh tế Trung Hoa là điều Hoa Kỳ, Tây Âu và Nhật Bản sẽ bắt buộc phải làm để kiềm chế Trung Hoa.

Dĩ nhiên Trung Hoa sẽ có những phản ứng trả đũa và một khi chiến tranh về mậu dịch bắt đầu, những tính toán sai lầm hay quá đà giữa hai bên sẽ dễ dàng để dẫn dắt đến một cuộc chiến tranh quân sự, như đã xảy ra cách đây hơn 70 năm về trước, với thời Great Depression và Đệ Nhị Thế Chiến xảy ra sau đó.

Cuộc Đại Suy Thoái và những căng thẳng hiện tại về mậu dịch giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa có thể tiến đến một sự tái diễn của lịch sử hay không? Điều đó chỉ thời gian mới có thể cho chúng ta câu trả lời thoả đáng trong tương lai.

**Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng**

[www.nguyendinhphung.com](http://www.nguyendinhphung.com)